

CHANGE ADVISORY BOARD

NOTULEN

12 MEI 2009

10.00 – 12.00 UUR

UTRECHT, HOTEL KAREL V

AANWEZIGEN	Klaas Steffens (BISON, voorzitter), Rene Roelofs (Arriva), Ruud Gortworst (Connexxion), Gerard Hoogveld (Vialis), Esther Both (Veolia), Michael Knufman (GVB), Migiel Gloudemans (Prov. Zuid-Holland), Joost van Os (Stadsregio Amsterdam), Gé van Toorenburg (V&W), Arthur ter Weeme (VOC/VNG), Joost Boor, René van den Berg (GOVI), John Schaap (RIG), Patrick Duwel (Keypoint), Henk Bongers (InTraffic), Gilles Ampt, Lourens Klok (EDS), Tim Boric (ROVER), Martin Schlieff (Peek Traffic), Johan IJff (Logica), Peter Hoekstra (Strukton), Martijn van Aartrijk (BISON, secretaris), Jan Tijmensen (BISON, documentatie), Bart van der Worp (BISON, documentatie), Marije de Vreeze (Connekt).
AFWEZIGEN	-
KOPIE	Allart Lensvelt (Amsterdam Airport Schiphol), Erwin Stoker (OV Bureau Groningen-Drenthe), Arie van Dijke (Surtronic), André Beuink (Syntus), Peter Noorlander (RET), Theo Dijk (SkVV), Adrie Spruijt (ASTIM Telematica), Frans Cornelis (Gemeente Amsterdam), Marnix de Grote, Lieve Grijp (ProData), Herbert van Buitenen (NS), Anne-Marie Hendrikx (ProRail), Pieter Joosten, Michel Siebelink (Stadsgewest Haaglanden), Ed Bal (HTM), Sjef Jansen (VDV), Frank Vaerten (Ferranti), Abe de Graaf (Vervoer Applicaties Nederland).
BIJLAGE(N)	Presentatie agenda en toelichtingen

1. Klaas Steffens opent de vergadering om 10.10u en heet alle aanwezigen van harte welkom op deze BISON Change Advisory Board te Utrecht. Vanwege enkele nieuwe gezichten stelt een ieder zich kort voor.
2. De CAB gaat akkoord met een wijziging van volgorde in de agenda. De nieuwe agenda wordt:
  - a. Opening door de Voorzitter
  - b. Mededelingen
  - c. Vorige vergadering (13 januari)
  - d. Release- en change management
  - e. Goedkeuren koppelvlakken
    - i. Koppelvlak 1, v8.0.0.0, concept (c), goedkeuren als draft (d).
    - ii. Koppelvlak 7/8, v8.0.0.0, draft (o), goedkeuren als pre-release (p)
  - f. Lopende trajecten
    - i. Reisinformatie
    - ii. Beheer KAR-coördinaten (kv9)
    - iii. Tarief informatie
    - iv. Aansluiting spoor
    - v. Europese aansluiting
  - g. Verslag Strategic Committee 20 januari en agenda 26 mei
    - i. Werkprogramma
  - h. Vergaderdata
  - i. Rondvraag
  - j. Sluiting
3. Er zijn de volgende mededelingen
  - a. De Strategic Committee zal op 26 mei voor de tweede keer bijeen komen.
  - b. Deze Change Advisory Board vervangt eerder geplande bijeenkomsten op 10 maart en 9 juni 2009.
  - c. Joost van Os benadrukt het belang om snel een 'stempel te zetten' op koppelvlakken, ook als die maar goed genoeg zijn voor 'een zesje'.
4. Notulen vorige vergadering (13 januari)
  - a. Naar aanleiding van punt 4.f: Gé van Toorenburg vraagt of er op het vlak van spoor-aansluiting al actie is ondernomen. Dit punt zal later ter vergadering besproken worden.

- b. Punt 4.i: Gé van Toorenborg corrigeert dat het hier gaat om het project Nationaal Datawarehouse OV Informatie; het gaat om het project Kwaliteitsimpuls OV Reisinformatie; daarvan is de Nationale Databank OV Informatie (NDOV) een onderdeel. Bovendien is dat geen V&W project, maar een project van Vervoerders en OV Autoriteiten samen. Klaas vraagt het Ministerie van V&W op de volgende CAB een presentatie te geven over het NDOV. Dit wordt toegezegd.
  - c. Verder geen opmerkingen; de notulen worden goedgekeurd.
5. Release- en changemanagement
- a. Bij de stukken is een notitie over de wijze waarop BISON haar release- en changement procedures wil inrichten. Klaas licht deze notitie kort toe.
  - b. Joost van Os vraagt wat er gebeurt na de levensduur van een standaard. Klaas: daarop volgt alleen nog passief beheer, dus het ter beschikking blijven stellen door BISON van die standaard.
  - c. Migiel Gloudemans vraagt wie releases samenstelt. Klaas licht kort het totstandkomingsproces toe: CAB agendeert bepaalde functionaliteiten, werkgroepen werken deze inhoudelijk uit, het resultaat wordt gereviewd, de CAB en de Strategic Committee keuren het goed tot een definitieve standaard.
  - d. Martin Schlieff benadrukt het belang van een conservatief releasebeleid: het mag niet zo zijn dat releases elkaar in hoog tempo opvolgen. Martijn licht toe dat de notitie een maximum stelt van 1 mineur-release per jaar, en een maximum van 1 majeure-versie per 5 jaar.
  - e. Jan Tijmensen stelt dat nieuwe versies gebouwd zouden moeten worden op de behoefte aan nieuwe functionaliteit. Migiel Gloudemans is het hiermee eens, maar benadrukt het belang van een gecoördineerd, voorspelbaar releaseproces. Dat brengt rust en helderheid voor alle betrokken partijen.
  - f. Jan Tijmensen vraagt zich af of, en zo ja hoe, BISON andere partijen kan forceren gebruik te gaan maken van nieuwe versies. Klaas benadrukt dat BISON dit niet kan. Gé van Toorenborg licht toe dat BISON is ingesteld ten gevolge van een besluit van het Nationaal Mobiliteits Beraad (NMB), waarin is afgesproken dat alle NMB-partijen gebruik moeten gaan van maken van BISON standaarden. Wel moet ook door andere partijen gestreefd worden naar het gebruik van BISON standaarden. René van der Berg meldt dat GOVI te allen tijde zo snel mogelijk gebruik zal maken van BISON standaarden.
  - g. Gé wil graag het belang van het aansluiten van de spoorwereld ook in de notitie terugzien, evenals de relatie met het NDOV. Dit wordt toegezegd.
  - h. Arthur ter Weeme vraagt hoe de CAB in zaken als changes- en releases besluit. Klaas vertelt dat dit bij meerderheid is, maar dat de stemverhoudingen zullen worden meegenomen bij bespreking in de Strategic Committee. Joost van Os benadrukt dat dit van belang is, omdat belangen van partijen uiteenlopend kunnen zijn.
  - i. De notitie wordt goedgekeurd.
6. Goedkeuring koppelvlak 1, versie 8.0 concept (c) tot draft.
- a. Joost van Os benadrukt het belang van een snelle vaststelling van dit (en andere) koppelvlakken.
  - b. Martin Schlieff wil weten wat de gele arceringen betekenen in de tekst. Klaas licht toe dat het gaat om één van de twee ondersteunde varianten van kv1, of over zaken die gewijzigd zijn.
  - c. Joost van Os wil weten hoe dit wordt vastgelegd in concessies. Gé van Toorenborg en Migiel Gloudemans stellen voor een lijst van vigerende standaarden op een centrale, publiek toegankelijke plaats te publiceren, bijvoorbeeld de publieke BISON website.
  - d. René van der Berg stelt voor om, bij goedkeuring, de draft 3 maanden te reviewen, alvorens deze vast te stellen als pre-release. Migiel is het hiermee eens, en benadrukt het belang van diversiteit in de groep van reviewers. Esther Both vindt dat er in dit traject ruimte voor discussie over kv1 moet zijn.
  - e. De CAB keurt kv1 v8.0.0.0 concept (c) unaniem goed als draft. De versienummering wordt aangepast als v8.1.0.0 draft (d). Het stuk zal in de volgende CAB opnieuw besproken worden.
7. Goedkeuring koppelvlakken 7/8, versie 8.0 draft (o)
- a. Klaas presenteert de finale resultaten van de werkgroep kv7/8. Het verzoek wordt gedaan aan de CAB om deze draft goed te keuren tot pre-release
  - b. René van der Berg spreekt uit blij te zijn met het resultaat; is wel van mening dat het goed is als er duidelijkheid komt over hoe het validatieproces is ingericht.
  - c. Martin Schlieff stelt voor validatierapporten op te stellen als eindproduct van een validatiecyclus.
  - d. Migiel Gloudemans stelt voor dat de CAB bij het goedkeuren van concepten tot drafts

- duidelijk maakt welke resultaten verwacht worden van validatie, en bij welke voorwaarden de CAB over kan gaan tot vaststelling van een pre-release.
- e. Klaas stelt voor vast te leggen wat er is gevalideerd, en deze resultaten voor de CAB toegankelijk te maken.
  - f. De CAB besluit unaniem kv7/8 draft (o) goed te keuren tot pre-release (p). Hiermee is de eerste pre-release van BISON een feit. Het stuk zal aan de SC worden voorgelegd ter definitieve goedkeuring als release.
8. Lopende trajecten
- a. Naast de reeds behandelde koppelvlakken 1 en 7/8, lopen er nog trajecten voor koppelvlakken 6, 15, 17 en 19. Deze lopen parallel, en de behandeling kan niet sneller gaan dan zij op dit moment gaat. Over de voortgang zal in de CAB van oktober worden gerapporteerd.
  - b. Er is een werkgroep actief voor een nieuwe toepassing, het faciliteren van het beheer van KAR coördinaten. Hiervoor wordt koppelvlak 9 behandeld; hoewel reeds gestart, zal deze werkgroep met name in Q3 inhoudelijk actief worden.
  - c. Tariefinformatie. Klaas licht toe dat hier een procestaak voor BISON ligt, maar dat TLS inhoudelijk betrokken moet zijn. De focus moet liggen op tarifiering zoals bestaand binnen de OV-Chipcard. Tim Boric benadrukt dat daarop het grootste belang ligt voor de reiziger, met name bij het plannen van een reis. Dat is momenteel wel mogelijk voor papieren kaartjes. John Schaap: er is een samenhang tussen papieren kaartjes en Chipcard tarieven. Op dit punt wordt in een latere CAB vergadering teruggekomen.
  - d. Aansluiting spoor. Er zal in september een bijeenkomst komen van specialisten en spoorpartijen om te bezien op welke wijze de spoorwereld en andere OV modaliteiten elkaar qua standaardisatie gaan vinden. Gé van Toorenburg: BISON beheert dé OV standaarden, dus ook die voor de spoorwereld. Migiel Gloudemans: het is mogelijk dat niet alle partijen dat zo zien, getuige enkele lopende zaken bij bijvoorbeeld de Rijn-Gouwelijn. Gilles Ampt voegt toe dat ook in dit traject er gewerkt moet worden vanuit concrete toepassingen, het gaat immers niet om standaardisatie omwille van standaardisatie. Diverse partijen spreken uit dat dit traject liefst voor september plaats moet vinden.
  - e. Europese aansluiting. Koppelvlak 7/8 bevatten onderdelen van de Europese SIRI-SX standaard. Bekeken wordt verder hoe de BISON en de Europese standaarden elkaar in de toekomst kunnen versterken.
9. Verslag vergadering Strategic Committee 20 januari 2009
- a. Klaas licht kort de resultaten van de SC vergadering toe.
10. Update Werkprogramma 2009
- a. Klaas licht de stand van zaken van het werkprogramma 2009 toe. Enkele trajecten vergen meer tijd, waardoor de planning aangepast moet worden. De belangrijkste trajecten liggen goed op schema; wel zal er een duidelijke prioritering aangebracht en gehandhaafd worden.
11. Vergaderdata
- a. De CAB gaat akkoord met de voorgestelde vergaderdata voor de CAB en de werkgroepen; voor discussies over de werkgroepdata kunnen partijen contact opnemen met de Secretaris.
12. Rondvraag.
- a. Joost van Os wil weten of BISON activiteiten ontplooit op het gebied van Dynamische Busstations. Martijn vertelt dat er een werkgroep actief is die zich hiermee bezig houdt; daarbij is oa. de Dienst IVV Amsterdam aangesloten.
  - b. Esther Both: werkt BISON aan een data dictionary. Martijn: die is er nog niet, maar dat is wel iets dat in de nabije toekomst aangepakt moet worden.
  - c. Migiel Gloudemans: Zuid-Holland wil graag participeren in validatietrajecten voor koppelvlakken 15 en 17. Is dit mogelijk. Klaas: ja, dat is zeker mogelijk en wordt zelfs toegejuicht. Martijn zal contact met Migiel opnemen over deze trajecten.
13. Klaas dankt de aanwezigen en sluit de vergadering om 12.10u.

Voor actielijst, zie volgende pagina.

ACTIE	ACTIEHOUDER(S)
Presentatie NDOV houden in volgende CAB	Min. Van V&W
Release- en changenotitie aanpassen cf discussie en voorleggen aan SC	Bestuur
Valideren kv1 draft (d)	Werkgroep kv1
Kv7/8 versie 8.1 pre-release voorleggen aan SC ter goedkeuring	Bestuur
Beleggen spoorbijeenkomst zsm	Bestuur
Contact opnemen met Prov. Zuid-Holland	Martijn
Lopende trajecten voortzetten	Wie het betreft

EERSTVOLGENDE VERGADERINGEN

Volgende vergadering CAB: **dinsdag 13 oktober 2009, 10.00 – 12.00u**, locatie volgt, Utrecht CS

Volgende vergadering SC: **dinsdag 26 mei 2009, 15.00 – 17.00u**, Seats2Meet, Utrecht CS.